

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U PAZINU

0 6 -08- 2014

U I ME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Općinski sud u Pazinu po sucu mr. sc. Emanuelu Radoloviću u pravnoj stvari tužitelja Gojka Perića vlasnika obrta Pertel iz Pazina, Katun Lindarski 58b, kojeg zastupa punomoćnik Bojan Zustović, odvjetnik u Pazinu, Trg slobode 2/II, protiv tuženika Ortis commerce d. o. o. u stečaju iz Čavala, Kikovica b. b., OIB 27408374267, kojeg zastupaju stečajni upravitelj Loris Rak iz Rijeke, Zagrebačka 18, te punomoćnice Elvira Jović Ban, dipl. iur. kod tuženika, i Edviga Sušenj, odvjetnica u Rijeci, Zagrebačka 18, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, nakon glavne rasprave zaključene dana 17. lipnja 2014. godine u prisutnosti punomoćnika tužitelja i punomoćnice tuženika Elvire Jović Ban, dana 30. srpnja 2014. godine

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se ništavom bjanko zadužnica potpisana od strane tužitelja kao jamca platca u korist tuženika ovjerena 12. svibnja 2003. godine kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 5102/2003.

II. Nalaže se tuženiku vratiti tužitelju bjanko zadužnicu potpisanu od strane tužitelja kao jamca platca u korist tuženika ovjerenu dana 12. svibnja 2003. godine kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 5102/2003.

III. Djelomično se utvrđuju ništavim obična zadužnica potpisana od strane tužitelja kao dužnika, tužitelja i Eveline Perić kao jamaca plataca i tuženika ovjerena 6. rujna 2002. godine od strane javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 9968/2002 te obična zadužnica potpisana od strane tužitelja kao dužnika, tužitelja i Eveline Perić kao jamaca plataca i tuženika ovjerena 6. rujna 2002. godine od strane javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 9969/2002, i to u dijelu u kojem je određena isplata zateznih kamata iznad stope koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju.

IV. Proglašava se nedopuštenom ovrha u ovosudnom predmetu posl. br. Ovr 859/04 osim u dijelu u kojem je određena ovrha radi naplate novčanih iznosa od 19.520,00 eura u kunskoj protuvrijednosti sa zateznim kamatama koje teku od 18. veljače 2004. godine do isplate po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju i od 19.520,00 eura u kunskoj protuvrijednosti sa zateznim kamatama koje teku od 18. veljače 2004. godine do isplate po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju te u dijelu koji se odnosi na troškove postupka.

V. U preostalom dijelu tužbeni zahtjevi se odbijaju.

VI. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove postupka isplatom iznosa od 35.579,65 kuna u roku od 15 dana.

VII. U preostalom dijelu zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka se odbija.

Obrazloženje

Tužitelj je podnio tužbu protiv tuženika radi utvrđenja nedopuštenosti ovrhe koja se kod ovog suda vodi pod posl. br. Ovr 859/04 iz razloga što je podmirio svoje obveze u cijelosti. On je prije pokretanja ovrhe ugovorom o cesiji od 27. siječnja 2004. godine platio dug tuženiku u visini od 100.000,00 kuna. Tuženik se je kao cesionar obvezao odmah po primitku sredstava vratiti tužitelju bjanko zadužnice. Stoga su zadužnice na koje se je pozvao tuženik u prijedlogu za ovrhu nevažeće. Osim toga tuženik nije postupio sukladno dogovoru u vezi pravilnog obračuna kamata te dogovora u vezi izmjene odredaba ugovora sročeni od strane tuženika koji imaju obilježja lihvarskog ugovora.

Tuženik je u odgovoru na tužbu osporio tužbeni zahtjev jer je iznos od 100.000,00 kuna iz cesije već uračunat i naveden u ovršnom prijedlogu te se za tu svotu ne provodi ovrha. Tužiteljev dug prije uplate tog iznosa bio je 823.266,47 kuna, a nakon toga 723.266,47 kuna. Prijedlog za ovrhu podnijet je skoro devet mjeseci nakon uplate 100.000,00 kuna.

U podnesku od 26. svibnja 2008. godine tužitelj je zatražio i da se utvrde ništetnim obična zadužnica potpisana od strane tužitelja kao dužnika, tužitelja i Eveline Perić kao jamaca plateca i tuženika ovjerena dana 6. rujna 2002. godine od strane javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 9968/2002, obična zadužnica potpisana od strane tužitelja kao dužnika, tužitelja i Eveline Perić kao jamaca plateca i tuženika ovjerena dana 6. rujna 2002. godine od strane javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 9969/2002 te bjanko zadužnica potpisana od strane tužitelja kao jamca plateca u korist tuženika ovjerena dana 12. svibnja 2003. godine kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva br. Ov 5102/2003. U slučaju da sud ne prihvati ove tužbene zahtjeve, tada je tužitelj zatražio da se naloži tuženiku da mu vrati navedene zadužnice. Tužitelj je istaknuo da su zadužnice na osnovi kojih je pokrenuta ovrha ništave. U zadužnicama Ov 9968/2002 i Ov 9969/2002 tužitelj se je obvezao platiti tuženiku 19.520,00 eura u kunsnoj protuvrijednosti s kamatom od 36 % godišnje. Tada je stopa zatezne kamate iznosila 15 % godišnje, pa visina kamata od 36 % godišnje predstavlja lihvarske kamate. Ništava je i bjanko zadužnica Ov 5102/2003 od 12. svibnja 2007. godine jer se je tužitelj u vrijeme njezinog potpisivanja nalazio u teškom materijalnom stanju izazvanom postupanjem tuženika. 2002. godine je tuženik iznajmio tužitelju neispravne strojeve i s neoriginalnim dijelovima. Tako je bager odmah prvog dana na gradilištu zbog kvara prestao s radom te je daljnjih četiri mjeseca bio u kvaru. Isto tako je neispravan bio i valjak. Za sve to vrijeme tuženik je ispostavljaio tužitelju račune i zaračunavao kamatu od 36 % godišnje. Zbog toga je tužitelj na traženje tuženika bio primoran potpisati bjanko zadužnicu. U bjanko zadužnici nisu utvrđene kamate, pa na temelju nje tuženik ne može potraživati kamate od čak 36 % godišnje. Prema zadužnicama 9968/2002 i 9969/2002 tuženik je zatražio iznos kamata od dodatnih 1,75 % mjesečno za štetu koju on kao vjerovnik trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete. Ovdje se uopće ne radi o naknadi štete budući da tuženik ne trpi nikakvu dodatnu štetu zbog neispunjenja novčane obveze, već se tu radi o prikrivenoj ugovornoj kazni koju nije dopušteno ugovarati zbog zakašnjenja u ispunjenju novčane obveze. Zbog svega navedenog tužitelj je osporio visinu duga od 753.292,72 kune sa zateznim kamatama od 18. veljače 2004. godine do isplate.

U podnesku od 26. listopada 2008. godine tužitelj je zatražio da se odluči o tužbenom zahtjevu za povrat zadužnica neovisno o odluci u odnosu na zahtjeve za utvrđenje ništavosti tih zadužnica. Pritom je istaknuo kako su zadužnice ništave i iz razloga što su u vrijeme njihovog sastavljanja bjanko zadužnice mogli potpisivati samo trgovci, a tužitelj ni tada, a ni kasnije nije imao to svojstvo.

Tuženik se je usprotivio preinakama tužbe te je istaknuo da se u parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom tužba može temeljiti samo na činjenicama koje su navedene u žalbi protiv rješenja o ovrsi. Osim toga u podnescima od 15. travnja 2009. i 1. rujna 2011. godine naveo je da tužitelj nije određeno naveo koje zadužnice bi mu trebao vratiti, a u vezi s tim istaknuo je i prigovor zastare. U odnosu na ništavost iznio je kako zadužnice nisu ništave budući da je bjanko zadužnicu tužitelj mogao potpisati pošto je on trgovac u smislu čl. 1. Zakona o trgovačkim društvima. Tužitelj je svojevoljno potpisao zadužnice kao sredstvo osiguranja potraživanja. Ugovorena kamatna stopa od 36 % godišnje nije lihvarska kamata niti ugovorna kazna, već se radi o ugovorenoj naknadi štete za slučaj zakašnjenja u ispunjenju obveze. Zahtjev za povrat zadužnica, ako se radi o vlasničkopravnom zahtjevu za predaju stvari, nije osnovan iz razloga što se one ne nalaze u njegovom posjedu. Ako je taj zahtjev usmjeren na eventualno ispunjenje ugovorne obveze iz ugovora o cesiji, tužitelj je izgubio to pravo budući da je za postavljanje takvog zahtjeva istekao trogodišnji zastarni rok.

Tužitelj je u podnesku od 4. listopada 2011. godine naveo da nije osnovan prigovor zastare s obzirom da je ugovor o cesiji sklopljen 27. siječnja 2004. godine, a zahtjev za povrat je postavljen u podnesku od 27. svibnja 2008. godine, što znači da nije protekao zastarni rok od pet godina u kojem zastarijevaju ugovorne obveze. Da je tuženik dužan vratiti tužitelju sve zadužnice, proizlazi iz navoda zakonskog zastupnika tuženika na ročištu održanom 1. listopada 2008. godine.

Sud je dopustio preinake tužbe iz razloga svrsishodnosti za konačno rješenje odnosa između stranaka u smislu čl. 190. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, nadalje ZPP). Osim toga tužitelj je u žalbi protiv rješenja o ovrsi ukazao i na nevaljanost zadužnica na osnovi kojih je određena ovrha, a na ništavost sud pazi po službenoj dužnosti sukladno čl. 109. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 73/91, 111/93, 91/96, 112/99, 88/01, nadalje ZOO).

U dokaznom postupku pročitani su: ugovori o cesiji (list 3, 8), izvadak s računa (list 4), izvadak iz ovjerovljenih poslovnih knjiga (list 10), zadužnice (list 18), građevinski dnevnik (list 20-251), ugovor o priznavanju duga i novom planu otplate od 25. siječnja 2001. godine (list 253-256), opomene (list 257-258), ugovor o prijenosu potraživanja od 25. siječnja 2001. godine (list 259), opomena (list 260), dopis (list 261, 262), ugovor o priznavanju duga i novom planu otplate od 31. srpnja 2002. godine (list 263, 264), opomena (list 265), isprave (list 266, 267), obična zadužnica od 31. srpnja 2002. godine (list 268), ugovori o najmu od 6. rujna 2002. godine i 12. svibnja 2003. godine (list 269-276), potvrda (list 277), opomene (list 278, 280), izjava (list 279), isprave (list 281-283), nalaz i mišljenje vještaka Bojane Galinac (list 324-353), očitovanje vještaka Bojane Galinac (list 383), dopisi (list 394, 395), računi (list 396-405), ovosudni zapisnik od 23. siječnja 2013. godine (list 413, 414), prijava tražbine (list 427, 428), rješenje Trgovačkog suda u Rijeci posl. br. St 91/2012-336 od 9. svibnja 2013. godine (list 429), ugovor o podjeli i preuzimanju od 26. studenog 2012. godine (list 432, 433), tužba (list 447-458) i isprave iz spisa ovog suda posl. br. Ovr 372/07.

Tužbeni zahtjevi su djelomično osnovani.

Ovosudnim rješenjem o ovrsi posl. br. Ovrv 859/04 od 5. studenog 2004. godine na prijedlog tuženika je određena ovrha na nekretninama tužitelja radi naplate novčane tražbine od 753.292,72 kune sa zateznim kamatama koje teku po stopi od 3 % mjesečno od 18. veljače 2004. godine do isplate te troškova ovršnog postupka sa zateznim kamatama. Ovrha je određena na temelju običnih zadužnica koje su javnobilježnički ovjerovljene kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva 6. rujna 2002. godine pod posl. br. Ov 9968/2002 i Ov 9969/2002 i bjanko zadužnice koja je javnobilježnički ovjerena kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva 12. svibnja 2003. godine pod posl. br. Ov 5103/2003. Zadužnicom br. Ov 9968/2002 tužitelj je dao suglasnost tuženiku da se na temelju ugovora o najmu br. 138/02 od 6. rujna 2002. godine u visini od 19.520,00 eura u kunsnoj protuvrijednosti sa zateznim kamatama po stopi od 1,25 % na ime zakašnjelog plaćanja i dodatno po stopi od 1,75 % mjesečno za štetu koju tuženik trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune štete zaplijene računi koje tužitelj ima otvorene te da se zaplijenjeni iznosi isplate tuženiku. Zadužnicom br. Ov 9969/2002 tužitelj je izdao tuženiku istu takvu suglasnost za naplatu prema ugovoru o najmu br. 139/02 od 6. rujna 2002. godine. U bjanko zadužnici od 12. svibnja 2003. godine tuženik je naknadno upisao iznos od 500.000,00 kuna sa zateznim kamatama koje teku od 20. listopada 2003. godine do isplate. Za tu svotu se imaju zaplijeniti novčana sredstva koje tužitelj ima na žiro računu kod IKB d. d. Umag i isplatiti tuženiku.

Protiv rješenja o ovrsi tužitelj je podnio pravodobnu žalbu u kojoj je naveo da tuženik nije postupio sukladno dogovoru u vezi pravilnog obračuna kamata i izmjene ugovora sročnog od strane tuženika koji imaju obilježje lihvarskog ugovora. Bjanko mjenica je nevažeća s obzirom da je tužitelj platio dogovoreno ugovorom o cesiji od 27. siječnja 2004. godine. Tim ugovorom se je tuženik obvezao odmah po primitku iznosa od 100.000,00 kuna vratiti tužitelju bjanko mjenicu.

U vrijeme izdavanja zadužnica na snazi je bio Ovršni zakon (Narodne novine br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03). Prema čl. 183. Ovršnog zakona dužnik može ispravom na kojoj je javno ovjerovljen njegov potpis dati suglasnost da se radi naplate tražbine određenog vjerovnika zaplijene njegovi određeni računi ili svi računi koje ima kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa te da se novac s tih računa u skladu s njegovom izjavom sadržanom u toj ispravi izravno isplaćuju vjerovniku. Takva isprava ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po računu i prenosi na ovrhovoditelja radi naplate te svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv dužnika ili jamaca plateca na drugim predmetima ovrhe. U čl. 183.a Ovršnog zakona propisano je da dužnik trgovac može ispravom na kojoj je javno ovjerovljen njegov potpis dati suglasnost da se radi naplate tražbine čiji iznos će biti naknadno upisan u ispravi zaplijene određeni ili svi njegovi računi kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa te da se novčana sredstva s tih računa, u skladu s njegovom izjavom sadržanom u toj ispravi, izravno s računa isplate vjerovniku koji je određen u ispravi ili koji će naknadno biti u nju upisan (bjanko zadužnica).

Prvo sporno pitanje je da li je tužitelj mogao izdati bjanko zadužnicu. Vezano uz to je na temelju uvjerenja Trgovačkog suda u Pazinu posl. br. R3 105/2009 od 13. siječnja 2009. godine utvrđeno da tužitelj kao vlasnik obrta Pertel nije upisan u sudskom registru u svojstvu trgovca pojedinca.

Prema pravnom stavu ovoga suda pojam trgovca iz čl. 183.a Ovršnog zakona definiran je u Zakonu o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, nadalje ZTD). Sukladno čl. 1. st. 1. ZTD-a trgovac je, ako tim Zakonom nije drukčije određeno, pravna ili fizička osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu. Na osnovi čl. 3. ZTD-a trgovac pojedinac je fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u trgovačkom registru kao trgovac pojedinac. Svojstvo trgovca pojedinca stječe se upisom u trgovački registar, a na trgovca pojedinca primjenjuju se odredbe I. dijela ZTD-a.

Iz navedenog slijedi kako obrtnik da bi stekao svojstvo trgovca, treba biti upisan u sudski registar kao trgovac pojedinac. U vrijeme nastanka sporne bjanko zadužnice samo su trgovci, a to znači trgovačka društva i trgovci pojedinci, mogli izdavati takve bjanko zadužnice. S obzirom da tužitelj tada nije bio trgovac, njemu nije bilo dopušteno izdavati bjanko zadužnice. Stoga je na osnovi čl. 103. st. 1. ZOO-a bjanko zadužnica javnobilježnički ovjerena kod javnog bilježnika Marije Grozdanić-Dekleva pod posl. br. Ov 5103/2003 od 12. svibnja 2003. godine ništava, pa na njoj tuženik ne može temeljiti svoje potraživanje niti pokrenuti ovrhu.

Tužitelj je iskazao kako je s tuženikom počeo surađivati još 1995. godine tako što je od njega najprije kupovao strojeve, a zatim je neke strojeve uzeo u najam. Za predmetne strojeve (buldožer i valjak) sklopili su ugovor o najmu u rujnu 2002. godine kojim se je obvezao plaćati 39.000,00 kuna mjesečno na ime najamnine. Odmah po predaji jedan stroj je bio neispravan, no kvar je kasnije uklonjen. Najamninu je plaćao sve dok u travnju 2003. godine nije zapeo u probleme. Zbog neispravnosti strojeva i drugih razloga kasnili su radovi na gradilištu, pa mu je Vijadukt naplatio kaznu. Zbog neplaćanja najamnine tuženik mu je blokirao račun tako da nije mogao poslovati. U isto vrijeme imao je određene tražbine prema Euromontu, pa je dogovoreno da Euromont plati to potraživanje tuženiku, a da tuženik odblokira njegov žiro račun.

Ugovorom o cesiji od 27. siječnja 2004. godine tužitelj je ustupio svoje potraživanje od BM Euromonta d. o. o. u iznosu od 100.000,00 kuna u korist tuženika čime je on podmirio dospjela potraživanja u visini od 100.000,00 kuna po računima za najamninu strojeva i to račun br. 138-08 u iznosu od 36.275,48 kuna, račun br. 135 od 36.275,48 kuna i račun br. 138-09 od 27.449,04 kune. Nadalje je određeno da se obveza tužitelja prema tuženiku gasi s danom plaćanja od strane dužnika BM Euromonta d. o. o. Tuženik se je obvezao po primitku sredstava na žiro račun vratiti tužitelju bjanko zadužnice. Na osnovi izvotka s računa (list 4) utvrđeno je da je 4. veljače 2004. godine BM Euromont d. o. o. platio tuženiku 100.000,00 kuna.

Sud nije prihvatio dio tužiteljevog iskaza prema kojem mu je tuženik nakon isplate iznosa od 100.000,00 kuna od BM Euromonta d. o. o. trebao vratiti sve tri zadužnice budući da je u ugovoru jasno naznačeno kako se obveza odnosi samo na povrat bjanko zadužnice. Prema tome tuženik mu je trebao vratiti bjanko zadužnicu od 12. svibnja 2003. godine i time odblokirati račun, ali ne i obične zadužnice od 6. rujna 2002. godine. Tužitelj je sam naveo u svom iskazu da uplatom 100.000,00 kuna nije podmireno cjelokupno dugovanje, pa nije logično da bi se u takvoj situaciji tuženik obvezao vratiti tužitelju sve zadužnice. U tom smislu valja tumačiti i izjavu tadašnjeg zakonskog zastupnika tuženika Elvija Renieria s ročišta glavne rasprave od 1. listopada 2008. godine.

Zadužnice od 6. rujna 2002. godine izdane su kao osiguranje tuženikovog potraživanja prema tužitelju s osnove ugovora o najmu br. 138/2002 i 139/2002 koji se odnose na najam buldozera Fiat BD 200 odnosno valjka Bitelli Nibbio DTV 75 za mjesečnu najamninu od 29.734,00 kuna u protuvrijednosti minimalno 4.000,00 eura za svaki od ta dva stroja uvećano za PDV. U slučaju zakašnjenja u plaćanju tužitelj se je suglasio s plaćanjem na ime zakašnjenja zatezne kamate od 1,25 % mjesečno i dodatnih 1,75 % mjesečno za štetu koju tuženik trpi zbog zakašnjenja kao razliku do potpune naknade štete.

Neposredno prije toga stranke su sklopile ugovor o priznavanju duga i novom planu otplate od 31. srpnja 2002. godine u kojem je utvrđeno da je tužitelj po ugovoru o priznavanju duga i novom planu otplate od 25. siječnja 2001. godine ostao dužan iznos od 269.687,32 kune. Tuženik se je suglasio s odgodom plaćanja dospjelog dugovanja do 1. listopada 2002. godine i kamata od 10.780,18 kuna. Tužitelj se je obvezao ukupan dug od 280.467,50 kuna platiti u pet mjesečnih rata koje dospijevaju 1. listopada, 1. studenog, 1. prosinca 2002. godine te 1. siječnja i 1. veljače 2003. godine. Kao osiguranje potraživanja tužitelj je izdao tuženiku običnu zadužnicu od 31. srpnja 2002. godine.

Iz tužiteljevog iskaza proizlazi da je s tuženikom u poslovnom odnosu još od 1995. godine, a to potvrđuje i dokumentacija u spisu. Stranke su u više navrata dogovarale ispunjenje tražbina, pa je tako ugovorom o priznavanju duga i novom planu otplate od 25. siječnja 2001. godine prolongirana obveza tuženika na isplatu iznosa od 840.000,00 kuna na način da se to dugovanje isplati u periodu od 25. veljače 2001. do 25. siječnja 2003. godine u jednakim mjesečnim iznosima.

U odnosu na ukupnu visinu dospjelih tražbina tuženika prema tužitelju izveden je dokaz financijskim vještačenjem po vještaku Bojani Galinac. Ona je u nalazu i mišljenju istaknula kako je u ugovoru od 31. srpnja 2002. godine tužitelj priznao dugovanje u visini od 269.687,32 kune, a što odgovara i tuženikovo analitičkoj konto kartici. Tim ugovorom tužitelj se je obvezao tuženiku platiti i kamatu obračunatu do 1. listopada 2002. godine u iznosu od 10.780,18 kuna. Osim toga tužitelj je zadužen na osnovi 12 ispostavljenih računa za 12 mjesečnih najamnina buldožera od 36.275,48 kuna, za devet ispostavljenih računa za devet mjesečnih najamnina valjka od 36.275,48 kuna, na temelju ispostavljenih računa za dijelove za iznajmljene strojeve i terećenjima za troškove solemnizacije ugovora. Prema tome je ukupna obveza tužitelja do 27. listopada 2004. godine iznosila 1.126.744,98 kuna. Zbog neurednog ispunjenja dospjelih obveza zatezne kamate su iznosile ukupno 156.445,89 kuna. U periodu od posljednjeg zaključenog ugovora o priznanju duga do podnošenja prijedloga za ovrhu (od 31. srpnja 2002. do 27. listopada 2004. godine) tužitelj je na ime dospjelih obveza tuženiku isplatio 557.927,75 kuna čime je podmiren dug s osnova zateznih kamata u visini od 90.356,91 kunu i glavnice u visini od 467.570,84 kune. Stoga je ukupno dugovanje tužitelja na dan 28. listopada 2004. godine iznosilo 725.263,12 kuna koje se odnosi na obračunate, a nepodmirene zatezne kamate u visini od 66.088,98 kuna i nepodmirenu glavnice od 659.174,14 kuna. Izračun zateznih kamata izveden je primjenom propisane stope od 15 % godišnje, a zaduženje za ugovorene daljnjih 1,75 % mjesečno za štetu koju trpi tuženik zbog zakašnjenja u plaćanju nije izvršeno s obzirom da su propisi o zateznim kamata prisilnog karaktera i stranke ne mogu ugovarati stopu zateznih kamata drukčiju od one koju je propisao zakon.

Sud je prihvatio mišljenje vještaka Bojane Galinac u odnosu na visinu stope zateznih kamata budući da se ono temelji na ispravnoj primjeni materijalnog prava.

U čl. 400. ZOO-a propisano je da je ništava odredba ugovora kojom se predviđa da će na kamatu, kada dospije na isplatu, početi teći kamata ako ne bude isplaćena. Jedino se može ugovoriti da će se stopa kamate povećati ako dužnik ne isplati dospelje kamate na vrijeme. Ove odredbe odnose se na ugovorne kamate, a ne na zatezne kamate. U konkretnom slučaju u ugovorima o najmu odnosno u zadužnicama predviđena je isplata kamata u slučaju da tužitelj do dospijeca ne ispuni svoje obveze. Dakle radi se o zateznim kamatama u smislu čl. 277. st. 1. ZOO-a.

Ovdje je potrebno naglasiti i kako je ugovorima o najmu ugovorena i primjena valutne klauzule, a što proizlazi i iz običnih zadužnica. Kod ugovora u kojima ispunjenje novčane obveze glasi na stranu valutu, kamatna stopa za zakašnjenje plaća se po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju. U čl. 277. st. 1. ZOO-a propisano je da dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, osim glavnice i zatezne kamate po stopi utvrđenoj zakonom. Na osnovi čl. 2. st. 1. Zakona o zateznim kamatama (Narodne novine br. 28/96) visinu zateznih kamata određuje Vlada Republike Hrvatske. Ona je to učinila uredbama o visini stope zateznih kamata (Narodne novine br. 76/96, 72/02) prema čijim odredbama je stopa zateznih kamata iznosila 18 % godišnje od 11. rujna 1996. godine do 19. lipnja 2002. godine nakon čega je iznosila 15 % godišnje sve do 31. srpnja 2007. godine. Cilj takvog uređenja je da zaštiti tražbine vjerovnika od nepovoljnih utjecaja inflatornih kretanja. Međutim to se ne odnosi na strana sredstva plaćanja. Zato u situacijama kada se tražbina odnosi na isplatu protuvrijednosti domaće valute za strana sredstva plaćanja dužnik podliježe obvezi isplate glavnice sa zateznim kamatama po stopi koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju. Takav stav iznio je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odlukama Gzz 56/93 od 26. siječnja 1994. godine, Rev 1951/99 od 10. veljače 2000. godine, Rev 651/00 od 31. siječnja 2001. godine, Rev 3576/94 od 5. veljače 1998. godine i Rev 873/93 od 11. svibnja 1994. godine.

Iz navedenog slijedi da nije bilo dopušteno ugovarati da će se protekom roka za ispunjenje na iznose mjesečnih najamnina plaćati zatezne kamate od 1,25 % mjesečno te dodatne kamate po stopi od 1,75 % mjesečno. Te ugovorne odredbe protivne su prisilnim propisima, pa su na osnovi čl. 103. ZOO-a ništave u dijelu u kojem je ugovorena kamatna stopa iznad stope koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju. U preostalom dijelu ugovori o najmu i zadužnice su u potpunosti valjane.

Prema nalazu vještaka Bojane Galinac tužiteljuguje tuženiku za 12 mjesečnih najamnina buldožera po 36.275,48 kuna te za devet mjesečnih najamnina valjka po 36.275,48 kuna. Iz građevinskog dnevnika također proizlazi da su radovi na gradilištu trajali od 9. rujna 2002. do 31. listopada 2003. godine. Na osnovi toga je sud zaključio da je tužitelj imao na raspolaganju buldožer u razdoblju od 12 mjeseci te valjak u periodu od devet mjeseci.

Tužitelj je u svom iskazu naveo da su radovi kasnili zbog kvarova na predmetnim strojevima, ali i zbog drugih razloga. Tako je i u građevinskom dnevniku zabilježeno da je na početku buldožer dopremljen neispravan što je kasnije uklonjeno, da je dolazilo do kvarova tih strojeva, ali ne i da bi u pretežnom dijelu izvođenja radova strojevi bili nefunkcionalni. Upitno je i zbog čega je naknadno dolazilo do kvarova na tim strojevima, je li to zbog njihovih nedostataka ili se radi o kvarovima uzrokovanih njihovom upotrebom. Do prekida radova dolazilo je i zbog drugih razloga kao što su kvarovi na ostalim strojevima, hladnoća, rad u zimskim uvjetima, nedostatak goriva. Zbog toga je sud ocijenio neosnovanim tvrdnju tužitelja kako nije dužan podmiriti najamninu za strojeve zbog njihove neispravnosti odnosno nemogućnosti korištenja.

U postupu tužitelj nije dokazao da bi ugovori o najmu imali obilježja lihvarskog ugovora odnosno da je tužitelj bio primoran potpisati zadužnice zbog teškog materijalnog stanja u koje ga je dovelo postupanje tuženika.

Sud je prihvatio izračun dugovanja koje je sačinila Bojana Galinac kao objektivan i stručan izuzev u dijelu koji se odnosi na zatezne kamate koje teku na iznose najamnine za predmetne strojeve budući da visina stope ne može biti veća od stope koju banka u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge po viđenju. Tako je utvrđeno da je sukladno ugovoru o priznanju duga od 31. srpnja 2002. godine dugovanje tužitelja prema tuženiku iznosilo 269.687,32 kune na ime glavnice i 10.780,18 kuna za zatezne kamate. Daljnje dugovanje tužitelja prema tuženiku iznosi 761.785,08 kuna na ime najamnine za buldožer (12 mjeseci) i valjak (devet mjeseci). Sukladno nalazu i mišljenju vještaka Bojane Galinac utvrđeno je nadalje da je tužitelj isplatio tuženiku na ime tih obveza ukupno 557.927,75 kuna. Prema tome preostalo dugovanje iznosi 484.324,83 kune.

S obzirom da potraživanja u ovrsi po osnovi glavnice iz običnih zadužnica od 6. rujna 2002. godine ukupno iznose 253.292,72 kune, neosnovana je tužiteljeva tvrdnja da je on predmetno potraživanje podmirio u cijelosti, pa da bi zbog toga ovrha bila nedopuštena.

Tužitelj je izdavatelj bjanko zadužnice od 12. svibnja 2003. godine ovjerene pod br. Ov 5102/2003. Tu zadužnicu je tuženik priložio uz prijedlogu za ovrhu te se ona nalazi u spisu ovoga suda posl. br. Ovr 372/07 (ranije Ovr 859/04). Budući da on može podignuti tu zadužnicu, sud je zaključio da se ona nalazi u njegovom posrednom posjedu u smislu čl. 10. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, nadalje ZV). Budući da je utvrđeno da je ta zadužnica ništava te da se je ugovorom o cesiji tuženik obvezao vratiti tužitelju tu zadužnicu, tuženik je dužan predati tužitelju tu zadužnicu. Pritom nije osnovan tuženikov prigovor zastare budući da je ugovor o cesiji sklopljen 27. siječnja 2004. godine, a zahtjev za predaju zadužnice podnijet je sudu 27. svibnja 2008. godine. Time nije protekao petogodišnji zastarni rok iz čl. 371. ZOO-a. Tužbeni zahtjev je osnovan i ako se promatra kao stvarnopravni zahtjev pošto su ispunjene sve pretpostavke iz čl. 161. st. 1. i 2. ZV-a. Tužbeni zahtjevi za predaju običnih zadužnica od 6. rujna 2002. godine nisu osnovani iz razloga što je utvrđeno da se tuženik ugovorom o cesiji nije obvezao predati tužitelju i te zadužnice.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u t. I. – V. izreke.

Tužitelj je podnio zahtjev za naknadu troškova postupka.

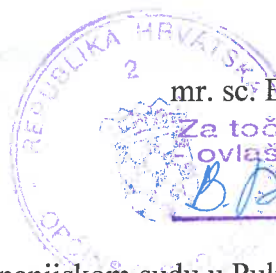
Tužitelj je zatražio naknadu troškova za zastupanje kod sastava podnesaka od 15. travnja 2008., 25. rujna 2008., 14. siječnja 2009., 11. veljače 2013. godine po 250,00 kuna, podnesaka od 26. lipnja 2008., 26. listopada 2008., 4. listopada 2011., 4. studenog 2011., 10. prosinca 2012., 16. siječnja 2013. godine po 7.540,00 kuna, podneska od 27. svibnja 2013. godine i žalbe od 12. ožujka 2013. godine po 8.600,00 kuna, na ročištima od 18. lipnja 2008., 1. listopada 2008., 16. travnja 2009., 5. listopada 2011., 9. prosinca 2011., 10. prosinca 2012., 23. siječnja 2013. godine po 7.540,00 kuna, na ročištu od 17. lipnja 2014. godine 8.600,00 kuna, na ročištu za objavu 500,00 kuna, za PDV 31.330,00 kuna, za sudske pristojbe na tužbu i presudu 10.000,00 kuna i za predujam za vještačenje 2.500,00 kuna, a što ukupno iznosi 169.150,00 kuna.

Troškovi podnesaka nisu bili potrebni za vođenje spora u smislu čl. 155. st. 1. ZPP-a jer je u njima sadržane navode tužitelj mogao iznijeti u tužbi te na ročištima glavne rasprave. Pripada mu jedino naknada za sastav žalbe u visini od 7.540,00 kuna. Tužitelju je nastao trošak za zastupanje na ročištima s tim da naknada za ročišta održana 1. listopada 2008., 16. travnja 2009., 5. listopada 2011., 9. prosinca 2011., 10. prosinca 2012. godine iznosi polovicu zatraženih iznosa odnosno po 3.770,00 kuna sukladno tar. br. 9. t. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine br. 91/04, 37/05, 59/07) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine br. 148/09) budući da se na tim ročištima nisu izvodili dokazi niti se je raspravljalo o glavnoj stvari, već samo o procesnim pitanjima. Za ostala ročišta visina naknade iznosi 7.540,00 kuna osim za ročište za objavu glede kojeg će se odluka donijeti nakon što to ročište bude održano. PDV na navedene troškove iznosi 11.649,30 kuna. Pored toga tužitelju su nastali troškovi za sudske pristojbe na tužbu i presudu 10.000,00 kuna i za vještačenje 500,00 kuna. Time opravdani troškovi tužitelja iznose 71.159,30 kuna.

S obzirom da je tužiteljev uspjeh polovičan, na osnovi čl. 154. st. 3. ZPP-a pripada mu pravo na naknadu polovice opravdanih troškova. Stoga je naloženo tuženiku da tužitelju naknadi troškove postupka isplatom iznosa od 35.579,65 kuna, dok je u preostalom dijelu tužiteljev zahtjev za naknadu troškova postupka odbijen.

U Pazinu dana 30. srpnja 2014. godine.

Sudac

mr. sc. Emanuel Radolović, v. r.

Za točnost otpravka
Ovlašteni službenik

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove presude dopuštena je žalba Županijskom sudu u Puli-Pola. Žalba se podnosi putem ovog suda u tri pisana primjerka u roku od 15 dana od dostave presude.

DNA:

1. tužitelj p. p.,

2. tuženik p. p.